

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Aquesta transcripció està pendent de verificació i correcció. Pot contenir, doncs, errades de fidelitat i incorreccions lingüístiques i no es pot considerar com una publicació oficial

Sessió núm. 12 / CSG / 18.05.2026

Doc. Q:\D18\R440Transcripcio\CSG\12CSG\

Fitxer 12CSG1

XV legislatura · cinquè període · sèrie C · número 586

Comissió del Síndic de Greuges

Sessió 12, dilluns 18 de maig de 2026

Presidència de la I. Sra. Najat Drioueche Ben Moussa

Sessió 12 de la CSG

La sessió de la Comissió del Síndic de Greuges (CSG) s'obre a ****. Presideix Najat Drioueche Ben Moussa, acompanyada de la vicepresidenta, Eva Candela López, i de la secretària, Anna Feliu i Moragues. Assisteix la Mesa el lletrat Jan Sarsanedas Coll.

Hi són presents [Francesc Jesús Becerra Ramírez](#), [David González Chanca](#), [Conchi Jiménez Cruz](#) i [Andrea Zapata Alfonso](#), pel G. P. Socialistes i Units per Avançar; [Jordi Fàbrega i Sabaté](#), [Irene Negre i Estorach](#) i [Ignasi Prat i Sarri](#), pel G. P. de Junts; [Irene Aragonès Gràcia](#) i [Carles Campuzano i Canadés](#), pel G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya; [Cristian Escribano Ramírez](#) i [Eva García Rodríguez](#), pel G. P. del Partit Popular de Catalunya; [Rafael Villafranca Mercé](#), pel G. P. de VOX en Catalunya; [Andrés García Berrio](#), pel G. P. Comuns; [Maria Pilar Castillejo Medina](#), pel G. P. de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra, i [Sílvia Orriols Serra](#), pel G. Mixt[membres comissió].

Assisteix a aquesta sessió [assistents].

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

1. Informe del Síndic de Greuges titulat "Avaluació dels plans d'actuació municipal d'emergència nuclear" (tram. 360-00012/15). Institució del Síndic de Greuges. Presentació de l'informe. (Informe: BOPC 421, 50).

2. Proposta de resolució sobre la investigació dels abusos, les vexacions i les morts ocorreguts durant el servei militar obligatori (tram. 250-01064/15). Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya. Debat i votació (text presentat: BOPC 415, 49).

La presidenta

Bona tarda, a tots i totes. Comencem aquesta sessió de la Comissió del Síndic.

Abans d'iniciar el primer ordre, el primer punt de l'ordre del dia, voldria preguntar si algun grup té alguna substitució que anunciar.

Irene Negre i Estorach

Sí, nosaltres, la diputada Montse Ortiz substituirà la diputada Ana Feliu.

La presidenta

Gràcies, diputada Negre. Sí.

Sí, la diputada Andrea Zapata serà substituïda per la diputada Ivana Martínez.

La presidenta

Perfecte, gràcies. Entenc que no hi ha més substitucions.

Tal com hem comentat abans, amb la resta de portaveus, la voluntat era poder alterar o canviar l'ordre del dia. Com que l'ordre del dia ja estava aprovat, simplement hauríem, per assentiment, dir que estem d'acord en debatre primer el segon punt, que és la proposta de resolució. Sí?

**Proposta de resolució sobre la investigació dels abusos, les
vexacions i les morts ocorreguts durant el servei militar obligatori**

250-01064/15

Doncs, aprovada aquesta alteració de l'ordre del dia, passaríem al debat i votació del segon punt de l'ordre del dia, que és la Proposta de resolució sobre la investigació dels abusos, les vexacions i les morts ocorreguts durant el servei militar obligatori.

És una proposta de resolució presentada per Esquerra Republicana, per Junts per Catalunya, pel Grup dels Comuns i pel Grup de la CUP - Defensa amb la Terra. Si us sembla, el que faríem ara és donar la paraula, en primer lloc, al diputat de Junts per Catalunya, i la tindria el diputat Jordi Fàbrega.

Jordi Fàbrega i Sabaté

Gràcies, presidenta. Bona tarda a tothom. Bé, avui debatem una proposta que probablement arriba tard, molt tard per a moltes víctimes i famílies, però crec que arriba i això és important, perquè durant massa anys hi ha hagut un silenci gairebé absolut sobre una realitat que milers de joves van patir durant el servei militar obligatori, vexacions, humiliacions, maltractaments físics i psicològics, assetjaments i, en masses casos, també morts en circumstàncies que no es van voler aclarir.

Durant dècades tot això es va normalitzar sota expressions “et faran un home”, “això és la mili” o “és el que toca”. Però avui sabem que darrere d'aquesta aparent normalitat hi havia moltes situacions de violència institucionalitzada, de por i de patiments silenciats.

Els darrers mesos, i gràcies sobretot al treball periodístic i documental, moltes víctimes han començat a explicar públicament allò que van viure a les casernes i això ha permès trencar un tabú que feia massa anys que durava.

La proposta que avui defensem és senzilla i democràtica. És buscar la veritat, la investigació i el reconeixement, perquè hi ha famílies que encara avui no saben exactament què els va passar als seus fills.

Com consta a l'exposició de motius, les dades oficials del Ministeri de Defensa situen en més de tres-cents els suïcidis documentats a les Forces Armades entre 1983 i 2001, però també s'alerta que la xifra pot ser molt superior, especialment si es tenen en compte morts qualificades en el seu moment com a accidentals. I això és molt greu, perquè una democràcia madura no pot construir-se sobre el silenci de les víctimes ni sobre la impunitat institucional.

I és precisament per això que aquesta proposta activa els mecanismes que la llei preveu a través de la Sindicatura de Greuges, perquè aquesta inici actuacions d'ofici i investigui aquests casos documentats de vexacions, abusos i morts durant el servei militar, i que també insti el Defensor del Pueblo a fer el mateix a escala estatal.

No estem fent un judici paral·lel, no estem dictant sentències. El que demanem és que s'investiguin, que es recopilin dades, que s'escoltin testimonis, que s'analitzin responsabilitats i que s'avaluï si hi va haver negligències o dinàmiques estructurals d'abús i silenci.

Perquè sobretot al final del camí el que demanem és exactament el que diu la PR, que hi hagi un reconeixement públic de les víctimes per part de l'Estat espanyol; que s'estableixin mecanismes de reparació moral, simbòlica i , i que es garanteixi l'accés a l'assistència jurídica gratuïta i al suport psicològic per a les persones afectades i els seus familiars. Perquè hi ha persones que han arrossegat durant dècades seqüeles psicològiques, traumes o sentiments de culpa sense haver tingut mai ni reconeixement ni suport institucional. I perquè això ens ha d'interpel·lar com a societat.

Esperem sincerament que aquesta proposta prosperi, perquè hi ha moments en què les institucions han d'escollir en quin costat estan, i nosaltres ho tenim molt clar. Un Estat, si és democràtic, no pot estar al costat dels botxins en lloc de les víctimes -insisteixo, si és democràtic.

Perquè aquesta proposta és, sobretot, un acte de dignitat democràtica, per dir a totes aquelles persones que el que van viure importa i que les institucions, com a mínim les d'ara, les escolten. I que el silenci mai pot ser la resposta davant possibles abusos.

Moltes gràcies.

La presidenta

Moltíssimes gràcies, diputat. Ara seria el torn d'Esquerra Republicana, i tindria la paraula el diputat Carles Campuzano Canadés.

Carles Campuzano i Canadés

Moltes gràcies, senyora presidenta. Efectivament, aquesta és una iniciativa conjunta de quatre grups parlamentaris que instem a les institucions del nostre país, instem al síndic de greuges i instem al Govern de la Generalitat a afrontar un problema que en els darrers mesos ha aparegut amb força a l'opinió pública. És la constatació que, efectivament, durant el període d'existència del servei militar obligatori a Espanya es van produir situacions en les casernes de l'exèrcit espanyol inacceptables des de tots els punts de vista i que aquella realitat de vulneració de drets fonamentals de molts dels nostres conciutadans, en el seu moment no van tenir resposta per part dels poders públics. I que, com es recordava ara, mentre avançava el senyor Fàbrega, una relativament recent investigació periodística ha aixecat i ha posat damunt de la taula, circumstància que ha portat que aquesta qüestió també hagi estat traslladada als organismes de l'àmbit estatal.

Ara fa més de vint anys, a principis d'aquest segle, aquest país va assolir un èxit, una victòria indiscutible, que va suposar la fi del servei militar obligatori. Allò va ser la culminació d'un moviment social de protesta i de crítica al servei militar obligatori, representat pels objectors i pels insubmisos, també per l'assumpció en l'agenda política d'aquell objectiu a mitjans dels anys noranta, però també per una crisi de legitimitat de les Forces Armades espanyoles, entre altres qüestions per les que avui estem denunciant: pels abusos que es produïen a les casernes, per l'opacitat amb joves que morien en suposats accidents que no eren tals, pel nombre de suïcidis que no eren reconeguts, per la manca d'acompanyament d'aquestes víctimes.

En anteriors vides meves vaig tindre ocasió, per exemple, de parlar amb joves de lleves obligatòries empresonats a l'illa de Mallorca per haver-se enfrontat a comandaments que havien abusat d'ells.

Aquesta realitat, que no era coneguda, arran, com els dèiem, d'aquesta informació periodística ha esclatat, i les persones afectades per aquests abusos, per aquestes vulneracions de drets humans, i les seves famílies, demanen justícia. Justícia, que vol dir reconèixer allò que es va fer malament i acompanyament a les famílies i acompanyant les pròpies víctimes.

I per això avui reclamem a les institucions del país, que estrictament no són les competents en aquesta matèria, qui és competent és el Govern de l'Estat, qui són

competents són les Corts generals de l'Estat, qui n'és competent és el defensor del poble, i que, per tant, són aquests els organismes que han d'afrontar aquesta qüestió. Sí, però que li demanem que, en les seves competències (*Sona el senyal acústic que indica que s'ha exhaurit el temps d'intervenció.*), tant la Sindicatura de Greuges com el Govern de la Generalitat, hi siguin. Hi siguin activament per fer justícia, per reconèixer les víctimes i per acompanyar-les.

Crec que seria la millor manera de tancar aquella victòria de principis del segle XX que va tindre un origen molt clarament al nostre país.

Moltes gràcies.

La presidenta

Moltíssimes gràcies, diputat. Ara seria el torn del Grup Parlamentari de Comuns, i tindria la paraula el diputat Andrés Garcia Berrio.

Andrés Garcia Berrio

Gràcies, presidenta. En primer lloc, aquesta proposta de resolució la presentem perquè és absolutament imprescindible donar una reacció institucional a un element que, de fet, tot i que és de fa molt de temps, ara recentment ha tingut una repercussió pública com a mínim a l'altura dels greus fets que es denunciaven en aquest documental.

De fet, això, durant les dècades de 1980 i 1990, milers de joves van realitzar el servei militar obligatori i d'aquests s'han detectat uns tres-cents suïcidis que podrien haver-se produït entre el 83 i el 2001, i també hi haurien altres tipus de morts sense clarificar.

És necessari posar l'ull en una institució com l'exèrcit, que va arribar segurament massa tard a actualitzar-se i a renovar-se, si és que ha arribat en molts dels seus extrems. Llavors, jo crec que en aquest sentit és necessari fer aquesta sol·licitud a la síndica de greuges perquè faci una atenció adequada a les famílies, perquè les escolti, perquè pugui investigar i perquè pugui traslladar el resultat d'aquesta investigació a les administracions públiques, perquè es pugui donar una resposta en clau de veritat i en clau de reparació, i sobretot també crec que en garantia de no repetició. Segurament, investigant el que va succeir sortiran moltes pràctiques que

hauríem de veure si a dia d'avui, tot i que no siguin en el marc del servei militar obligatori, continuen vigents.

Jo crec que la foscor que acompanya l'exèrcit en la major part en molts estats, fins i tot que són considerats com a democràtics, és una de les principals qüestions a poder abordar per democràcies madures. És en aquest sentit en què, com a mínim, s'ha de poder garantir aquest anàlisi, aquesta investigació que arriba massa tard.

I jo crec que en aquest sentit també el Parlament avui fa un exercici de posar aquesta qüestió al centre al mateix temps que, jo crec que, com a grups parlamentaris, hem de demanar disculpes perquè arribem tard i les famílies han hagut de ser elles les que, un cop més, ho han posat al centre.

Llavors, confiem que pugui sortir endavant aquesta proposta de resolució i considerem que la síndica de greuges podria fer una feina imprescindible en aquest sentit.

Moltes gràcies.

La presidenta

Gràcies, diputat. Ara estaria el torn del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra, i tindria la paraula la diputada Maria Pilar Castillejo Medina.

Maria Pilar Castillejo Medina

Gràcies, presidenta. La CUP hem presentat aquesta proposta de resolució conjuntament amb els altres grups, perquè no estem parlant de casos aïllats, de casos individuals, sinó que parlem de vulneracions greus de drets humans que s'han comès sota una custòdia militar a l'Estat espanyol. Estem parlant de morts silenciades, d'abusos, de vexacions, i davant de tot això, més que al darrere, un silenci institucional que s'ha mantingut durant dècades.

Com han comentat els que m'han precedit, el documental "Et faran un home" va trencar amb aquest silenci, va començar a trencar-lo, va posar veu a moltes famílies que porten anys intentant trencar aquest mur de silenci. I el que apareix en aquest documental és estremidor: humiliacions, violència psicològica, maltractament i, en molts casos, morts que no han estat mai aclarides.

I aquí nosaltres creiem que hi ha una responsabilitat molt clara de l'Estat. Nosaltres creiem que està obligat a investigar. És una obligació democràtica i una obligació de cara a respectar els drets humans.

I per això pensem que aquesta proposta és una proposta de mínims, és una proposta necessària. Què és el que fa aquest Parlament. Què podem fer des d'aquí a Catalunya? Perquè activa mecanismes institucionals que durant anys no s'han volgut activar i perquè demana investigar allò que durant molt de temps s'ha volgut tapar.

I jo des d'aquí també volia aprofitar per interpel·lar directament el PSC, perquè és molt fàcil des d'aquest Parlament fer declaracions sobre drets humans, sobre memòria i reparació, però després, quan toca confrontar les estructures profundes de l'Estat, el PSOE, doncs, no sempre dona la talla. Han governat molts anys allà, algun dels casos que ens expliquen van passar mentre estava el PSOE al Govern. Fa dècades que des del PSOE es tenen accés als ministeris, als arxius, a la cadena de comandament militar i a totes les eines institucionals per investigar aquests fets, i això no ha passat. I no per passivitat, sinó que entenc que per una decisió política.

Per tant, avui el PSC té una oportunitat molt clara i demostrar si això que passarà avui aquí és una votació simbòlica al Parlament o si realment pensen exigir a l'Estat espanyol, al PSOE, que mogui peça al Congrés i al govern de l'Estat.

Perquè si avui aquí es vota una cosa i després a Madrid bloquegen investigacions, es protegeix l'opacitat militar o es mira cap a una altra banda, estem davant d'un exercici d'hipocresia que és bastant difícil de dissimular. No es pot parlar de memòria democràtica mentre es mantenen intactes espais d'impunitat dins aquest aparell de l'Estat.

Nosaltres creiem que les víctimes i les famílies mereixen veritat, mereixen justícia i reparació. Mereixen saber què va passar, accés als arxius, responsabilitat polítiques i mereixen que les institucions deixin de protegir-se entre elles.

Gràcies.

La presidenta

Gràcies, diputada. Ara seria el torn del Grup Parlamentari del PP de Catalunya, i té la paraula la diputada Eva García Rodríguez.

Eva García Rodríguez

Gràcies, senyora presidenta. Bé, aquesta proposta que presenten diferents grups parlamentaris sota l'aparença de defensa dels drets humans i reparació de les víctimes, doncs, amaga una operació política profundament irresponsable, injusta i sectària contra les nostres Forces Armades espanyoles. Miri, qualsevol cas d'abús, de vexació o de mort tràgica que s'hagués produït durant el servei militar de ningú mereix respecte, investigació i acompanyament a les famílies. Ningú d'aquesta cambra pot frivolitzar amb el dolor humà, ningú.

Però precisament perquè parlem de qüestions extremadament sensibles el que no es pot fer és construir un relat generalitzat d'acusació política contra l'exèrcit espanyol quaranta anys després, sense rigor, sense garanties i amb una clara voluntat ideològica.

Aquesta proposta no busca justícia, busca reescriure la història des del perjudici. Vostès parteixen d'una conclusió ja dictada, que existia una dinàmica estructural d'impunitat, que l'Estat va mirar cap a una altra banda, com s'ha dit ara fa un moment, i que les institucions militars actuaven sistemàticament contra els reclutes. I ho fan, a més, vostès, sense resolucions judicials generals, sense una comissió independent prèvia i sense cap base objectiva que permeti sostenir aquesta greu acusació global.

Nosaltres no participarem d'aquesta criminalització col·lectiva de les forces armades, perquè mentre vostès intenten convertir casos concrets en una condemna política de tot un cos institucional, obliden deliberadament el paper que les nostres Forces Armades han tingut i tenen en la consolidació democràtica d'Espanya, en missions internacionals de pau, en emergències civils i en la defensa dels drets i llibertats de tots els espanyols, per tant també de nosaltres, els catalans.

I és especialment greu que aquesta iniciativa pretengui instrumentalitzar la Sindicatura de Greuges per qui actuï com una espècie de tribunal polític sobre competències que, a més, no li són pròpies, sinó que són de l'Estat.

I també és preocupant el biaix ideològic que fan en aquesta proposta, perquè no es parla de context històric, no es parla de les dificultats d'una època determinada, no es parla de mecanismes disciplinaris existents, ni de les reformes que es van anar implementant. No, només es presenta una caricatura d'un exèrcit opressor, violent i sistemàticament abusiu. Això no és memòria, això és revisionisme polític. I ens preocupa enormement que es pretengui generar una sospita general sobre milers de militars, comandaments i professionals que van actuar amb honor i amb servei públic.

Perquè, senyories, el respecte a les víctimes no pot convertir-se en una excusa per destruir el prestigi de les institucions democràtiques.

Nosaltres defensem, el Partit Popular defensem una altra via. Si existeixen casos concrets que siguin investigats amb rigor, amb garanties jurídiques i pels organismes competents, sense judicis generals, sense condemnes col·lectives, sense convertir una tragèdia humana en una campanya política contra l'Estat i contra les nostres Forces Armades.

Per això votarem en contra d'aquesta proposta de resolució. Per responsabilitat institucional, per respecte a la veritat i per defensar l'honor de les nostres Forces Armades.

Gràcies.

La presidenta

Gràcies, diputada. Ara seria el torn del Grup Parlamentari de VOX en Catalunya, i tindria la paraula el diputat Rafael Villafranca Mercé.

Rafael Villafranca Mercé

Gràcies, presidenta. Resulta profundamente oportunista utilizar el síndic de greuges y el Parlament de Catalunya para impulsar una causa política dirigida contra el Estado y contra nuestras Fuerzas Armadas.

El servicio militar obligatorio formó parte de la historia de millones de españoles, entre los cuales me incluyo, que cumplieron con honor y disciplina su deber de servir a la patria, al igual que se hace en otras naciones.

Convertir ara tota esta institució en una maquinaria sistemática de abusos es una grave distorsión histórica, una caricatura que pretende presentar al servicio militar obligatorio como un entorno generalizado de maltrato. En definitiva, una manipulación intolerable.

Estamos ante un ataque político contra las Fuerzas Armadas, que no busca justicia. Busca, una vez más, reescribir la historia de España desde el sectarismo ideológico y el ataque permanente a nuestras instituciones. Porque aquí no estamos hablando de casos concretos llevados ante la justicia. Estamos hablando de abrir una causa general contra las Fuerzas Armadas décadas después, cuarenta años después, de la supresión del servicio militar obligatorio, con conclusiones ideológicas ya escritas de antemano y con exigencias de reparaciones económicas financiadas por todos los españoles.

VOX no participará en campañas de desprestigio contra las Fuerzas Armadas, una de las instituciones más respetadas y más importantes que tienen como misión garantizar la soberanía e independencia de España, defender su integridad territorial, además de participar en numerosas misiones humanitarias y de paz internacional a lo largo del mundo.

Ciertamente, reconocemos la existencia de casos puntuales que desde VOX condenamos, y por eso defenderemos siempre la verdad, la justicia y el respeto que se merecen las víctimas reales y, por supuesto, sus familiares, para que se investigue y a quienes acompañamos, pero que se efectúen por los procedimientos judiciales y legales pertinentes.

Pero no estamos de acuerdo con aquellas situaciones de casos que se pretenden incluir, como son aquellos que se sacan del contexto y resultan engañosos, porque con esta propuesta pretenden incluir también fallecimientos por accidentes *in itinere*, en ejercicios de maniobras, entrenamientos con armas y vehículos o enfermedades psíquicas.

Quienes presentan esta propuesta lo hacen con una narrativa de vejación sistemática, falsa y exagerada.

Por eso, porque entendemos que la propuesta no constituye un ejercicio sincero de búsqueda de la verdad, sino un sesgado relato político para intentar erosionar el

prestigio de las Fuerzas Armadas, votaremos en contra de la presente propuesta de resolución.

La presidenta

Gràcies, diputat. Atès que el Grup Mixt no hi és, li donaríem la paraula al Grup Parlamentari Socialistes Units per avançar, i té la paraula la diputada Ivana Martínez.

Ivana Martínez Valverde

Gràcies, presidenta. Primer de tot, donar la benvinguda al públic que ens acompanya avui pel moment de la PR que estem debatent.

Primer de tot, bona tarda. El que vull fer és un reconeixement a les víctimes que han pogut patir abusos, vexacions durant el servei militar obligatori i sobretot també als seus familiars que ho han patit tants anys en silenci.

Nosaltres estem a favor que aquests fets siguin investigats i que siguin els organismes competents els que esclareixin les situacions. I si un cop fetes les investigacions es demostra -que no ho estic posant en dubte, ni molt menys- que aquests fets han estat així, demanem que es depurin responsabilitats i que les víctimes siguin declarades com a tal. Però, òbviament, des del nostre grup volem deixar clar que sempre des del respecte al servei militar, com entenem que no pot ser d'una altra manera.

Sabem que com a país democràtic tenim eines i ens competents per fer aquestes investigacions i arribar a les conclusions necessàries i justes per a les víctimes, per fer aquest reconeixement a les víctimes acompanyar-les i restituir la seva memòria.

Gràcies

La presidenta

Gràcies, diputada. Ara procedim a la votació de la proposta de resolució. Entenc que votem tots els punts.

Ningú demana votació separada, oi?

Doncs, dit això, passaríem amb la votació de la proposta de resolució tota en bloc i comencem aquesta votació.

Vots a favor?

8 vots a favor, de Junts per Catalunya, Esquerra Republicana, Comuns i la CUP.

Vots en contra?

2 vots en contra, del PP i de VOX.

I abstencions?

5 abstencions, del Partit Socialistes i Units per Avançar.

Així que aquesta proposta de resolució queda aprovada.

Dit això, i abans de finalitzar aquest punt, també voldria fer, no només donar la benvinguda -que no ho he fet abans- als familiars que avui ens acompanyen a la sala, sinó també, evidentment, l'agraïment per aquesta lluita, per aquest exercici de memòria, i al mateix temps també traslladar tot el meu escalf com a presidenta d'aquesta comissió.

Dit això, moltíssimes gràcies, i suspenem la sessió fins que anem a buscar la síndica.

La sessió se suspèn a les... i es reprèn a les...

La presidenta

Bona tarda de nou.

Informe del Síndic de Greuges titulat "Avaluació dels plans d'actuació municipal d'emergència nuclear"

360-00012/15

Reprenem aquesta sessió amb aquest punt de l'ordre del dia, i el darrer punt de l'ordre del dia, que és la presentació de l'informe del Síndic de Greuges titulat "Avaluació dels plans d'actuació municipal d'emergència nuclear".

I abans de donar-li la paraula a la síndica, li donem la benvinguda tant a ella com al síndic adjunt, el senyor Jordi Sànchez.

Entenc que, en primer lloc, síndica (*Veus de fons.*) intervé vostè, sí? I després suposo que ja li donarem la paraula al senyor Sànchez.

Com vulgui.

La síndica de greuges (Esther Giménez-Salinas i Colomer)

El principi, el senyor Sánchez és el director de l'àrea...

La presidenta

Ai, perdona.

La síndica de greuges (Esther Giménez-Salinas i Colomer)

No passa res. De l'àrea de drets socials. L'idea és... Tinc per vostès una bona notícia, que sempre són dolentes, que és un informe breu. (*Rialles.*) Per cert, no sé si els hi han repartit l'informe? Encara, no? (*Veus de fons.*) No, l'informe anual. Jo crec que el Xavi els està... Doncs, el rebran avui, perquè els hi hem portat físicament. No sé qui ho té, però és així. I és la primera vegada, presidenta, que crec que ompliré perfectament el temps. L'informe és relativament breu i no és un informe dramàtic. És un informe que cal treballar, que cal fer ben fetes les coses, però surten ara d'una situació difícil i els nostres informes són sempre informes en una situació molt dura i, m'atreviria a dir, quasi dramàtica, no?

En aquest cas, l'informe s'havia fet ja el 2019, un primer informe i, bàsicament, analitzava les deficiències en matèria d'emergència nuclear i l'informe tenia uns plans d'actuació municipal i el que hem fet és veure si això havia millorat o no havia millorat, si s'havia complert o no s'havia complert, i veure una mica també les diferents institucions i la seva participació.

Abans de començar amb un tema que no és objecte de l'informe, però... Arribeu, Xavi, a l'informe? Eh que sí que arriba? És que un dia que arribo amb una bona notícia i un regal! Sempre dic que no tenim mai una bona notícia...

Doncs, més enllà de l'informe... (*Veus de fons.*), ho deixem així. Bé, l'informe no pretén ni molt menys un anàlisi de com és la situació de l'energia nuclear, de les renovables o la situació. Això s'escapa de les nostres funcions, del nostre control. Però sí que vam fer un primer petit anàlisi, a la pàgina 5 ho trobaran, de veure quina era la situació de l'energia renovable a Catalunya, perquè és molt inferior a la mitjana estatal i a l'europea. Està en un deu per cent. L'estatal està a un vint-i-dos per cent i l'europea a un vint-i-tres per cent. I teòricament, els plans eren, segons la Unió Europea, que l'any 2020 hauria d'estar al vint per cent; el 30, al 42,5 per cent les

energies renovables. És evident que a aquesta situació nosaltres, per diferents raons, no arribem.

Per tant, a la pàgina 6 veuen que estem molt a la cua. No és aquí el moment de l'anàlisi. (*Veus de fons.*) Bé, potser que ho donem al final, no? (*Veus de fons.*) D'acord, no passa res.

Per tant, no és motiu de l'informe, però sí és motiu de preguntar-se per què estem en aquesta situació, què és el que significa tant les possibles ajudes, els plans que durant molts anys teòricament s'havien de portar a terme i no s'han portat, quina és també la pròpia participació de la ciutadania o com podem fer-ho.

Jo, per exemple, sempre ara que passo per les autopistes i en el seu dia, després de l'alliberament del peatge, es va dir que les famoses àrees aquelles tan grans es podien posar, doncs, tampoc hi són. Em sembla que només ho té Tordera, em sembla -no m'agafin amb tota la seguretat.

Llavors, nosaltres el que presentem aquí és sobretot la competència o com es fa en l'àmbit d'emergència nuclear, amb independència de si es tancarà o no es tancarà. És un gran debat que queda al principi, s'havia dit amb molta força crec que és l'any 30 que es tancaria, després amb independència, perquè pot passar demà i el que és important és tenir els plans d'emergència.

Plans d'emergència, ho dic perquè sembla a vegades un trencaclosques que el Plaben és el global que es va fer el 2004, després és competència de l'Estat, els PEN i el PENTA, i llavors dintre del PENTA hi ha les centrals nuclears d'Ascó i Vandellòs, i després hi ha tots els municipis que es divideixen en àrea 1 i àrea 2, l'àrea 1 és fins a deu quilòmetres i l'àrea 2 és fins a trenta quilòmetres. Per tant, tot el sistema està al voltant d'això.

Si es fixen en la pàgina 9, les diferents... Espera, que he dit que aniria ràpida i cal mirar el rellotge. Ja sé que el tinc allà, però...

Sí que és important perquè l'àrea 1 és lògicament més exigent i la zona 2 ho és menys. A la zona 1 -i després ja no ho repetiré-, el PAMEN ha d'incorporar les següents funcions: alertar, informar i donar avisos a la població, col·laborar amb el servei de grups o operatius amb l'aplicació de mesures de protecció a la població, facilitar la distribució de substàncies per la profilaxi radiològica, facilitar el

confinament i l'abastiment de la població confinada -això no ho té l'altra-, facilitar l'evacuació de la població en cas necessari, i transmetre, rebre i registrar les comunicacions durant l'emergència.

I en canvi, a la zona 2, que són aquells que estan fins a trenta quilòmetres, es redueix a alertar, informar i donar avisos a la població; col·laborar amb els serveis de grups operatius en les mesures de protecció; facilitar l'abastiment a la població en cas necessari i transmetre, rebre i registrar les comunicacions durant l'emergència.

Per tant, les peticions del PAMEN dels grups 2 són inferiors als altres.

En el seguiment de l'estat d'implementació dels plans, bàsicament, en total hi ha 104 municipis afectats pel PENTA. En el cas de la central d'Ascó, hi ha tretze municipis a la zona 1 i seixanta-set a la zona 2. I en el cas de la central de Vandellòs, hi ha cinc municipis a la zona 1, només cinc, i cinquanta-quatre a la zona 2.

Amb tot això, hi ha una diferència important, i a mi m'agrada insistir-hi sovint, entre la població afectada per la central d'Ascó, amb més municipis rurals, i la població afectada per la central de Vandellòs, ubicada en una zona turística, per tant amb una població estacional més elevada en un temps determinat. Durant el període estival, els municipis afectats per la central d'Ascó experimenten un increment de població del 6,7 i en canvi a Vandellòs l'increment és del 44,5. Per tant, són algunes de les coses que seria important tenir en compte.

Nosaltres vam fer una enquesta a 104 municipis afectats per conèixer la seva situació pel que fa al PAMEN i el cent per cent dels municipis han respost l'enquesta. Per tant, a mi m'agrada destacar l'esperit de col·laboració. Una altra cosa és si tenen o no tenen el PAMEN, que ja ho veurem més endavant. Per tant, no és tot satisfactori, però almenys la resposta és tothom ha respost. El qüestionari, la tramesa es va iniciar el 8 de gener del 25 i va concloure el 4 de setembre del 25.

Pel que fa a l'aprovació de plans d'actuació municipals d'emergència, el 55,8 dels municipis afectats no han aprovat encara el pla. Això és diferent dels que estan a la zona 1, tots, i no els que estan a la zona 2. I tots els municipis de la zona 1 de les centrals nuclears tenen, per tant, aprovat el PAMEN. No sempre ha revisat, però sí que el tenen tots aprovat.

Al final de l'informe els hi surten tots els municipis i, per tant, els de la zona 1 ho tenen aprovat i els que no sempre estan són els de la zona 2.

Si mirem en termes de població, pel que fa a la població, el cinquanta-tres per cent dels habitants de la zona 2 de la central nuclear d'Ascó disposen del PAMEN, mentre que en el cas de Vandellòs, aquest percentatge -estic parlant d'habitants- es redueix al 40,2 per cent.

Un dels problemes greus, n'hi ha tres o quatre. Diguem-ne, el primer és tenir el pla. El segon és el sistema d'alerta a la població. Un trenta-tres dels ajuntaments afirmen haver millorat els sistemes d'avís de la població, però tot i així continua havent-hi moltes dificultats, donat que un 54,8 dels ajuntaments no poden enviar avisos als mòbils a les persones que es troben a la seva àrea geogràfica. És molt. Repeteixo la xifra, 54,8. Vull dir que pràcticament a la meitat no es poden enviar els avisos.

També pel que afecta a les infraestructures, als trens, etcètera, tot allò que s'havia demanat el 2019 tampoc s'ha portat a terme.

I arribo ja al final a la part de recomanacions i conclusions... Si tenen algun dubte o alguna cosa per anar una mica més ràpida, perquè al final hi ha moltes recomanacions i conclusions i, per tant, és una mica el resum.

Dintre de les recomanacions, evidentment, redactar i aprovar el PAMEN dels municipis que encara no el tenen, i els que ho tenen i no l'han actualitzat que ho facin.

Incorporar en els PAMEN també protocols d'actuació adreçats a la població vulnerable.

Publicar els PAMEN de cada municipi en els portals de transparència.

Que la Generalitat faciliti el suport tècnic, econòmic i material dels municipis afectats en la mesura que tinguin una certa part de competència, tant per part de la Generalitat com per part de la Diputació de Tarragona.

Fomentar les línies d'ajut per part de les diferents administracions que són bàsiques, sobretot en aquest cas pels municipis rurals per elaborar els plans d'emergència i protecció civil.

Promoure per part de la Generalitat, finalment, tots els acords perquè això es pugui portar correctament a terme.

I quant a les consideracions finals o en manera de conclusió, el cinquanta-cinc per cent dels municipis que haurien de tenir un PAMEN aprovat no el tenen i, entre els que el tenen aprovat, un trenta-tres per cent no el tenen actualitzat. És a dir, una part important es concentren a l'àrea 2. L'àrea 1, com he dit al principi, tots el tenen aprovat.

Un tema clau -i no ho he dit abans perquè estava a les conclusions- és que només un vint-i-vuit per cent dels municipis han rebut formació de com actuar en una situació d'emergència nuclear. Aquest país té en el tema de la formació sempre un... m'atreiria a dir, en aquest cas com a professora, un suspens en el tema de formació, perquè és molt difícil que es pugui fer ben fet si no hi ha dues coses: si no tens -i avanço les conclusions, perdoni, però ho repetiré-, si no tens algú que se n'ocupi de la formació i si no has fet simulacres. La formació, equiparat al professorat, simulacres equiparat a l'examen. Si jo no faig un simulacre i no veig que ho faig bé, el moment que em toqui fer-ho segurament tindré..., tant de bo no passi, no és que decideixi que passi, però si no tens els plans de formació i no fas els simulacres és impossible que tinguis aquesta tranquil·litat.

Per tant, insistir en la formació. A més a més, des del punt de vista econòmic, no és precisament de les inversions més cares. Per tant, això segur que es podria fer.

El tema que he dit abans, el cinquanta-cinc per cent dels ajuntaments no disposen de sistemes per enviar avisos als telèfons mòbils. Això implica que el quaranta-set per cent de la població, tant de les zones 1 com 2, unes 321.000 persones, no podrien rebre avisos dels seus ajuntaments en una situació d'emergència nuclear.

No hi ha tampoc constància que s'hagin fet això que deia jo, simulacres amb la població, per tant no podem saber com reaccionarien davant d'una situació així. I l'apagada elèctrica del 28 d'abril va evidenciar la fragilitat de les xarxes de telecomunicacions, principalment a causa de la manca d'autonomia de molts repetidors.

No hi ha tampoc constància que en els darrers anys s'hagi produït una millora substancial de les vies de comunicació ferroviàries. No cal que ho repetim. D'acord amb el que he dit al principi, que deia que estava dintre dels PAMEN aprovats.

Una vegada més, cal destacar el tema dels municipis rurals.

El PENTA, que és el Pla general, s'adapta a les noves directrius europees, incorporar sistemes d'avís a la població, i venen de la 11 a la 14 tot un seguit de propostes com formar el Consell de Seguretat Nacional, millorar les xarxes de comunicació, garantir l'autonomia dels repetidors, etcètera.

Finalment, es torna a demanar simular creació i activitat de formació com a una de les conclusions finals més importants.

Publicar i difondre cartells, díptics informatius amb preguntes freqüents destinades als centres educatius. També hi ha tota una part que no se n'ha parlat, dels centres educatius dintre dels plans de prevenció. Jo vull insistir-hi sempre perquè la prevenció és la millor aposta, medicina avançada, sempre ho dic, perquè té plans de prevenció, no és només perquè es millora la sanitat, sinó que els plans, bàsicament, de prevenció.

Finalment, hi ha la millora de l'estructura ferroviària i una mena d'actuacions amb calendaris, etcètera.

Tenen, com que ho heu vist ja, però crida l'atenció, els municipis 1 i 2, els que estan a Ascó, a la zona 1, són pocs, i encara menys els de Vandellòs, i continuació tenen el nom exacte dels municipis, tant d'Ascó com de Vandellòs de la zona 2 -insisteixo- que no tenen, que no disposen del PAMEN. No ho llegiré, perquè això sí que seria molt llarg, però ho tenen perquè molt sovint pregunten per un municipi determinat. Doncs, a l'informe ho tenen.

També tenen l'enquesta dels ajuntaments, què és el que es va demanar, i el resultat final.

Crec que he estat dintre dels quinze-divuit minuts, per tant, dintre del pla previst, amb un informe comparativament, perquè té quaranta pàgines, relativament breu, comparat amb els informes de tres-centes i quatre-centes pàgines.

La presidenta

Gràcies, síndica. Ara sí que donaria la paraula als grups parlamentaris perquè es posicionin respecte a l'informe i, en primer lloc, tindria la paraula la diputada Irene Negra, en representació del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya.

Irene Negre i Estorach

Moltes gràcies, presidenta. En primer lloc, també agrair-los aquest informe. Sí que no és molt extens, però podem extreure una sèrie de conclusions que cal destacar-les.

Catalunya continua depenent fortament de les centrals nuclears, de l'energia nuclear, i el territori no està prou preparat per afrontar una emergència nuclear. I això és especialment greu a les Terres de l'Ebre i al Camp de Tarragona, on molts dels municipis són rurals, tenen pocs recursos, problemes de cobertura mòbil i manca de personal tècnic. Una qüestió que nosaltres ja hem reclamat al Govern, que des del Parlament ja vam aprovar una moció on denunciàvem que hi havia municipis ebrencs que havien tingut greus problemes de mobilitat amb temporals i que no tenien cobertura per donar resposta a la societat civil, a les demandes de la societat civil, que volien trucar al 112 per demanar ajuda i no podien, o els mateixos equips d'emergències que no podien utilitzar els telèfons o l'ES-Alert que no va arribar en aquella població per avisar-los del que havia de passar.

No podem carregar tota la responsabilitat sobre els ajuntaments petits mentre les administracions superiors no doten de recursos, formació i una coordinació real també pel que fa a l'energia nuclear. I, malgrat com diu la síndica, és un dels informes que no és molt negatiu, podem destacar aquelles coses que nos preocupen.

És preocupant que més de la meitat dels municipis encara no tinguin el PAMEN, que el setanta-dos per cent dels ajuntaments no hagin rebut formació i que encara hi hagi greus mancances en telecomunicacions i alertes a la població, i encara és més preocupant que la mateixa Generalitat reconegui que queda una mica massa al marge d'aquesta planificació perquè és competència estatal.

Des de Junts defensem que les competències no poden ser una excusa per desentendre's de la seguretat ciutadana i Catalunya ha de liderar aquesta coordinació, reforçar la protecció civil i donar suport als municipis rurals i garantir que si algun dia hi ha una emergència el territori estigui preparat.

El país no pot exigir responsabilitats als municipis sense donar-los les eines, lo finançament i el suport tècnic real. Actualment només hi ha assessorament per la redacció del PAMEN per part de la subdelegació del Govern a Tarragona i això és clarament insuficient. Nosaltres mateix, al nostre municipi, a l'Aldea, estem fent la redacció d'actualització del PAMEN, que el teníem però cal actualitzar, i l'única via d'assessorament és aquesta.

També cal que es posen equips tècnics especialitzats a disposició dels ajuntaments per ajudar-los en esta redacció, l'actualització i la implementació del PAMEN, i la realitat és que avui molts ajuntaments han hagut d'afrontar sols aquesta responsabilitat o amb un petit assessorament.

Des de Junts ja li avancem que exigirem al Govern que lideri aquesta acció, que assumeixi este paper actiu de coordinació i acompanyament i també que impulsi una formació específica i periòdica en emergència nuclear per als municipis afectats.

L'informe també fa palès del retard acumulat en la redacció i posada en marxa del PLATER, una eina que ens ha de fer avançar cap a la transició ecològica, la sobirania energètica i la implementació equilibrada de les energies renovables al territori.

I com a anècdota -si es pot dir anècdota, perquè sembla broma, però no ho és-, hi ha una via d'evacuació d'una central nuclear a les Terres de l'Ebre que no té continuïtat. Per tant, en el cas que hi hagués alguna emergència nuclear, els municipis que han d'evacuar-se per allí es trobarien en un camí sense sortida. L'Estat fa molts anys que ho sap i no hi ha posat remei.

També cal posar en valor que al territori ens preparem per les afectacions del tancament de les centrals nuclears i que des del Parlament hem legislat al respecte amb els fons nuclears que ens permeten donar una sèrie d'ajudes a les empreses per generar llocs de treball i noves implantacions a casa nostra.

I per acabar, sap si existeix algun protocol clar o coordinat i operatiu entre l'Estat, Generalitat i els municipis sobre les alertes massives a la població? Ha traslladat el Govern la necessitat d'ajudar els municipis en la redacció dels PAMEN o la realització d'aquesta formació específica mitjançant protecció civil? I quina ha estat la resposta?

Moltes gràcies.

La presidenta

Gràcies, diputada. Ara es torna del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, i tindria la paraula el diputat Carles Campuzano Canadés.

Carles Campuzano i Canadés

Moltes gràcies, senyora president. Agrair a la síndica i al director la compareixença, la informació que ens trasllada.

Certament, aquest d'aquí és un debat no en relació o si estem a favor o en contra de les nuclears, sinó que és un debat i un informe al voltant del que necessitem mentre tinguem nuclears per garantir la seguretat dels nostres ciutadans i, per tant, estar preparats en un supòsit d'una emergència que haguéssim d'afrontar.

I l'informe evidencia algunes febleses rellevants i importants que obliguen el Govern de la Generalitat a assumir responsabilitats en aquesta matèria.

Aquí partim del fet, també, que els competents en l'àmbit de l'estat nuclear no és tant la Generalitat, sinó el que és l'Estat i, en canvi, en un moment en què, amb la previsió del tancament de la central nuclear d'Almaraz, doncs, possiblement al voltant del seixanta per cent de la potència nuclear de tot l'Estat espanyol estarà concentrada Catalunya. Raó de més perquè, segurament, totes les competències en aquest àmbit fossin assumides per la Generalitat de Catalunya, que, al final, és qui té els Mossos, és qui té els bombers, és qui té el sistema de salut. Això és el que tindria sentit, i, per tant, aquí, senyora síndica, no li pertoca a vostè, però sí compartir-ho amb el conjunt de la comissió, doncs, ens hem de plantejar això, no?, l'assumpció de les plenes competents en aquest àmbit per part de la Generalitat.

Perquè, per altra banda, l'informe posa de manifest, doncs, insuficiències per part dels municipis en les seves responsabilitats i, com s'ha recordat fa un moment, efectivament, molts d'aquests municipis són municipis petits, amb molt poca capacitat tècnica, amb molt poc marge financer, que necessiten ser acompanyats per afrontar les seves responsabilitats en aquesta matèria.

I existeixen problemes d'infraestructures grossos. Ara, la portaveu del Grup Parlamentari de Junts, doncs, posava de manifest, per exemple, els problemes de

les vies d'evacuació. És un problema gros. Existeixen els problemes vinculats a l'àmbit de les telecomunicacions, que no són menors, d'insuficient cobertura de les infraestructures necessàries per afrontar aquest tipus de situacions, i de l'escassetat de simulacres o testejos que ajudin a millorar la reacció de les administracions.

Suposo que els portaveus del grup parlamentari que dona suport al Govern ens diran que fa pocs dies va haver-hi un simulacre o un testeig, l'eficàcia del qual, però, almenys per les informacions que ens arriben a nosaltres, doncs, va posar de manifest algunes de les febleses que el mateix informe de la sindicatura ens recordava. Especialment pel que té a veure amb la impossibilitat d'enviar comunicacions per telèfon en els veïns.

I hem de recordar, a més a més, que en aquestes zones on s'ubiquen les dues centrals nuclears, a banda de la població que regeix habitualment, a l'estiu estem davant d'un territori densament poblat. Per tant, els riscos i les dificultats de gestió són encara millors.

I estem parlant, bàsicament, de la capacitat de reacció en les zones 1 i 2, però si anéssim a analitzar més a fons les estacions de desclassificació i descontaminació o les àrees base de recepció social, que estan fora d'aquestes àrees, constataríem situacions realment problemàtiques.

Per tant, l'informe, senyora presidenta i senyora síndica, ens obliga a aquesta comissió a prendre en nota, a traslladar l'informe a la corresponent comissió del Parlament que s'encarrega del seguiment de les qüestions nuclears i a reclamar al Govern de la Generalitat que li reclami al Govern de l'Estat la plena assumpció de les competències en aquesta matèria.

Amb independència que tinguem nuclears per més o menys temps en els propers temps, el que és cert és que hem d'estar preparats per assumir aquests riscos. I en la hipòtesi, que tampoc podem descartar, que aquestes nuclears perllonguin la seva activitat més enllà d'allò que està previst, que forma part del debat al voltant del model energètic que té plantejat el país, més raó perquè en aquest àmbit estiguem molt millor d'allò que ens aporta aquest informe.

Res més, i moltes gràcies.

La presidenta

Gràcies, diputat. Ara seria el torn del Grup Parlamentari del Partit Popular, i tindria la paraula la diputada Eva García.

Eva García Rodríguez

Moltes gràcies, senyora presidenta, i moltes gràcies, senyora síndica, per l'exposició i per la presentació d'aquest informe que deia vostè que era breu, però no per ser breu és menys contundent, que per la nostra opinió ho és, i molt, perquè evidencia una conclusió molt clara que des del Partit Popular sempre venim insistim, i és que a Catalunya continuem depenent absolutament de l'energia nuclear, però els governs d'esquerres, actuals i sobretot anteriors, han preferit instal·lar-se en el discurs ideològic abans que afrontar la realitat.

Les centrals nuclears catalanes generen avui el cinquanta-set per cent de tota l'electricitat a Catalunya, més de la meitat -això no ho diu el Partit Popular, ho diu l'informe de la Síndica de Greuges- i, per tant, quan alguns parlen alegrement de tancar les centrals nuclears, el que realment estan dient és que volen apagar més de la meitat del sistema elèctric català sense tenir una alternativa prevista i, per tant, aquí apareix la primera contradicció de l'esquerra energètica.

Durant anys han demonitzat l'energia nuclear en nom del medi ambient, però al mateix temps han estat incapaços de desplegar renovables amb eficàcia, i el resultat, per tant, és devastador. Continua Catalunya a la cua, en el conjunt d'Espanya, en el consum d'energies renovables, per tant molt per sota de la mitjana europea i també de la mitjana espanyola. Aquest és el fracàs del model energètic de l'esquerra catalana.

I això també ho reconeix aquest informe seu, quan adverteix que el tancament d'Ascó 1 no està previst fins d'aquí a cinc anys, i que Vandellòs 2 continuarà operativa segurament fins al 2035. I per què? Doncs, perquè no hi ha una alternativa real preparada i prevista.

Però encara hi ha una altra qüestió molt més greu que evidencia també vostè en aquest informe, senyora síndica, i és que la Generalitat ha assumit durant anys un discurs antinuclear, però després no ha fet els deures en matèria de seguretat i emergències. I a l'informe aquest seu -breu, repeteixo, però contundent-, prop del

cinquanta-sis per cent dels municipis afectats no tenen aprovat el PAMEN, el Pla d'Actuació Municipal d'Emergència Nuclear.

També vostè ho deia, només un vint-i-vuit per cent del personal municipal ha rebut formació per una emergència nuclear. Tampoc no se n'han fet simulacres. I més del cinquanta-quatre per cent -que això és gravíssim-, més del cinquanta quatre per cent dels ajuntaments no poden enviar alertes als mòbils de la població i, per tant, el més sorprenent és que la mateixa Generalitat reconeix que ni tan sols sap si sonarien les alertes mòbils en cas d'accident nuclear. I, repeteixo, això és, sota el nostre punt de vista, molt greu en aquests moments, perquè el problema ja no és no tenir nuclears, perquè França, Finlàndia, Suècia, Estats Units en tenen; el problema és tenir governs irresponsables que prefereixen el relat ideològic abans que la planificació rigorosa.

I aquí apareix un altre tòpic de l'esquerra, que aquest informe desmunta absolutament, i és el mite que les renovables poden substituir immediatament l'energia nuclear. Això es veu clarament, també, en aquest informe, que això no és veritat. Les renovables són imprescindibles, i tant que ho són. Al Partit Popular hi creiem i les defensem, i allà on governem, que és a la gran majoria d'Espanya, el desplegament de les renovables és absolutament elevat, però avui encara Catalunya són intermitents i insuficients per garantir l'estabilitat les vint-i-quatre hores del dia, perquè quan no fa vent ni fa sol, doncs, qui aguanta el sistema? Doncs, l'energia nuclear. I quan hi ha pics de demanda, qui garanteix el subministrament estable? Doncs, l'energia nuclear. I això explica per què Europa ha canviat completament el seu enfocament energètic i després de la guerra d'Ucraïna, per exemple, no?

I, per tant, no podem dir a la ciutadania que volem cotxes elèctrics, electrificació industrial i sobirania energètica, mentre, doncs, alguns volen tancar, repeteixo, les centrals nuclears.

I, breument, senyora síndica, aquest informe seu, lluny de justificar el tancament nuclear, el que evidencia, repeteixo, és exactament el contrari, és que Catalunya continua depenent enormement de l'energia nuclear i que el Govern de Catalunya no ha estat capaç ni tan sols de preparar-se adequadament -ni tan sols, repeteixo-

amb els municipis directament afectats per la seva proximitat amb aquestes centrals nuclears, no?

Per tant, nosaltres defensem sempre una política energètica basada en la realitat, en la seguretat i en la competitivitat i, en aquest sentit, senyora síndica, li donem moltes gràcies per la presentació d'aquest informe que avala completament els principis i els pensaments del Partit Popular, que sempre hem defensat i que continuarem defensant.

Moltes gràcies.

La presidenta

Gràcies, diputada. Ara seria el torn del Grup Parlamentari de VOX en Catalunya. Tindria la paraula el diputat Rafael Villafranca.

Rafael Villafranca Mercé

Gràcies, presidenta. Gràcies, senyora síndica, per l'exposició d'aquest informe, que cal dir que és un informe breu, clar i concís, i el que fa és desmuntar molts discursos ideològics i que confirma una realitat evident: Catalunya depèn de l'energia nuclear per poder funcionar. Més del cinquanta-sis per cent de l'electricitat procedeix d'aquestes centrals nuclears, mentre les renovables tan sols arriben a un deu per cent del consum energètic.

És a dir, després d'anys de propaganda i burocràcia que demonitza l'energia nuclear, estem seguint depenent d'ella dia a dia per poder evitar el col·lapse energètic.

Arrel d'aquest informe, el més greu, no obstant, és la falta de seguretat i planificació, tal com es pot veure de la lectura mateix. Tan sols el quaranta-quatre per cent dels municipis afectats tenen aprovat un pla d'emergència nuclear. Més de la meitat manca d'ell, i en zones especialment sensibles, com Ascó i Vandellòs la situació encara és pitjor.

L'informe mostra, a més, que la Generalitat es troba absent, els municipis rurals estan abandonats a la seva sort, existeix personal sense formació, tal com ha dit, errades en les comunicacions, i ajuntaments incapaços d'alertar els seus veïns en cas d'una emergència real.

Crida l'atenció, quant a les vies d'evacuació, que es diu que són vies d'evacuació ineficients, no hi ha hagut millores substancials en les línies ferroviàries de la R-15 i la R-16, ni en les carreteres com la C-12, designades com a vies d'evacuació essencials.

L'energia nuclear, per tant, no és el problema, el problema és la incompetència política i el sectarisme ideològic de l'esquerra que actua contra els nuclears.

Per això nosaltres defensem una política energètica basada en la sobirania nacional, la seguretat i el sentit comú, per ser un sector estratègic, mantenir les centres nuclears, reforçar el paper de l'Estat i garantir infraestructures i plans d'emergència eficaços.

Perquè sense energia estable no hi ha indústria, no hi ha economia i, per tant, no hi ha futur, tal com es va poder comprovar fa poc més d'un any, quan la inconsciència de voler vendre un consum cent per cent sostenible va provocar la vergonyosa pagada que va produir víctimes i greus danys i perjudicis personals i materials que fins ara ningú ha volgut assolir la seva responsabilitat.

Moltes gràcies.

La presidenta

Gràcies, diputat. Ara seria el torn del Grup Parlamentari de Comuns, i tindria la paraula el diputat Andrés Garcia Berrio.

Andrés Garcia Berrio

Gràcies, presidenta. Des del nostre grup parlamentari, en primer lloc, volem agrair la feina de la síndica de greuges i el plantejament d'un informe que posa sobre la taula una realitat preocupant. Avui Catalunya no està prou preparada per afrontar una situació d'emergència nuclear. I no es tracta de ser alarmista, és el que diuen les dades d'aquest informe que ens presenta avui la síndica de greuges.

Més de la meitat dels municipis que haurien de disposar d'un PAMEN, d'un pla d'actuació municipal d'energia nuclear, més de la meitat dels que l'haurien de tenir aprovat no el tenen aprovat, i dels que sí que el tenen, un de cada tres està desactualitzat. És a dir, tenim municipis dins de l'àrea d'influència de centrals nuclears sense eines bàsiques de planificació davant d'una possible emergència.

Llavors, entenem que aquestes dades per si soles haurien de ser un toc d'atenció al Govern i al treball i els recursos que es destinen a garantir el suport als municipis perquè puguin tenir aquests plans actualitzats.

També, una altra de les dades fonamentals d'aquest informe és que un vint-i-vuit per cent dels municipis han rebut formació específica. Llavors, més d'un setanta-dos per cent no l'ha rebut, i encara és més greu que la meitat dels municipis situats a menys de deu quilòmetres d'Ascó o Vandellòs tampoc hagin estat formats. Evidència, un cop més, que no es dediquen els recursos suficients per poder tenir aquesta formació en matèria de prevenció i d'emergències.

Per tant, no estem parlant només de papers o tràmits administratius. Estem parlant de la capacitat real de resposta, de la protecció civil, de seguretat pública i, sobretot, del dret que té la ciutadania a estar protegida i informada.

Hi ha una dada també especialment greu que s'ha comentat, que el cinquanta-quatre per cent dels ajuntaments no poden enviar avisos als mòbils de la població en cas d'emergència nuclear, i això significa que milers de persones podrien no rebre instruccions immediates en cas d'una situació crítica.

L'informe també posa el focus sobre la realitat dels municipis rurals, petits, amb pocs recursos humans i econòmics, però amb una enorme responsabilitat al damunt. No podem exigir el mateix sense que hi hagi una especial dedicació per part del Departament d'Interior i del Govern de la Generalitat i una bona coordinació.

Considerem que les recomanacions que planteja la síndica són necessàries. Crec que cal actualitzar el PENTA i adaptar-lo als estàndards europeus. Cal fer simulacres periòdics a la població, perquè la cultura de prevenció també salva vides.

Efectivament, quan s'havia fet l'informe, recollia que no es tenia constància de la realització d'aquests simulacres. Ara fa poc se n'ha realitzat un. Pensem que han d'estar incorporats, però han d'estar incorporats en matèria de prevenció de qualsevol accident nuclear, però també a la resta de situacions que podem viure en matèria de protecció civil. Hi ha països que ho tenen perfectament integrat, que treballen perquè els seus ciutadans i les seves ciutadanes sàpiguen actuar davant de moltes situacions d'emergència. I aquí estem anys llum de models, per exemple, com podríem parlar de Dinamarca.

Jo entenc que és important parlar d'emergències després d'una emergència, però el que realment costa és poder parlar de planificació i prioritització de la resposta a les emergències quan no estem després d'una emergència. Jo crec que en aquest sentit hi ha molt de camí per recórrer.

De fet, aquest Parlament va realitzar un ple específic sobre matèria d'emergències i crec que moltes de les seves conclusions no s'han adoptat, no s'han implementat. I jo crec que aquest informe de la síndica en relació a les possibles situacions d'emergència produïdes per un accident nuclear, efectivament, ho posa molt de manifest.

Cal també incorporar els protocols específics per protegir la població vulnerable, gent gran, persones amb discapacitat, infants o persones amb dificultats de mobilitat.

En aquest sentit, la síndica deia que l'informe era breu. Jo crec que l'informe, al final, el que ha fet ha estat fer un diagnòstic que ha de ser tingut en compte de manera clara pel Govern per realitzar la coordinació necessària amb els ajuntaments potencialment afectats i que estan a dins de la zona d'actuació per tal de garantir, el més aviat possible, que aquests plans sí que s'han aprovat, que està tot actualitzat, que existeix aquesta capacitat de poder enviar comunicacions a la població i, sobretot, en tant que existeix i es va decidir en el passat que hi hagués una centralitat de l'energia nuclear a Catalunya, el mínim que haurien de fer els mateixos responsables polítics és donar una sortida clara per tenir polítiques públiques de prevenció adequades.

Llavors, efectivament, l'informe a l'inici també planteja aquesta reflexió del que suposa que Catalunya estigui a la cua de l'Estat en matèries renovables, que encara les nuclears continuen suposant tenir una responsabilitat dins del sistema energètic de Catalunya molt alta i llavors, en aquest sentit, ja el nostre grup parlamentari ha deixat d'una manera molt clara en moltes ocasions que s'ha de caminar cap al tancament d'aquestes nuclears, però que, en tot cas, en tant que estiguin obertes és una absoluta irresponsabilitat que no es faci una bona política pública de prevenció dels riscos davant de possibles emergències.

Llavors, un cop més, agrair l'informe a la síndica, posar deures clars als ajuntaments i al Govern i esperem que serveixi de manera clara per poder avançar.

Sí que volia fer una pregunta. Si després de la seva publicació han tingut resposta del Govern? Per part també dels diferents ajuntaments? Hi ha algun pla de treball per tal de poder implementar aquestes recomanacions que vostès fan?

Gràcies.

La presidenta

Gràcies, diputat. Ara, atès que no hi ha el Grup Mixt, li donaríem la paraula al Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, i tindria la paraula al diputat Jesús Becerra.

Francesc Jesús Becerra Ramírez

Gràcies, presidenta. Gràcies també a la síndica, com sempre, i a l'equip que l'acompanya, i a l'adjunt que també l'assisteix.

Els informes del síndic de greuges, sempre ho hem dit, destaquen allà on cal millorar i això és un avantatge. Ens ho hem d'aprendre des del meu punt de vista com un fet d'evolució en positiu, perquè ens permet detectar allò que cal millorar i que cal actuar.

Per tant, crec que, en primer lloc, s'ha de fer una prèvia, que no s'ha de comprar o no s'ha de comprar els discursos negatius o els discursos que tot va malament, perquè no és així. I ho demostren diverses dades. Ara després diré moltes actuacions que fa la Generalitat, però ho demostra perquè la protecció civil que presenta la Generalitat de Catalunya és pionera a tot l'Estat. Ens ho ha demostrat la DANA, ens ho ha demostrat tot un seguit d'emergències que han succeït al país i, per tant, posar en dubte que som una societat no preparada o posar alarmismes crec que no és de rebut. Si bé és veritat, s'ha de millorar i s'ha d'actuar amb totes les recomanacions que fa la síndica a l'informe, s'han de tenir en compte i s'ha d'anar en aquesta línia.

Després, una altra prèvia -una segona prèvia-, en el sentit de l'aprofitament que fa la dreta i la ultradreta d'un informe que està pensat en l'avaluació del pla, de si està implementat, si no, si està actualitzat, etcètera, l'ES-Alert i tots aquests aspectes, han fet un debat purament energètic, de model energètic, i crec que no corresponia

en aquesta comissió més que entrar a l'informe. El debat energètic crec que tenen altres comissions que el poden fer en altres espais.

Entrant a l'informe, si entrem a l'informe, tinc diverses preguntes que li aniré detallant.

Un aspecte primer seria el respecte del marc competencial. Està clar que el marc competencial és de l'Estat, però no al·ludeix la Generalitat la seva responsabilitat i està en perfecte contacte, coordinació, etcètera. Però, arran d'aquest aspecte, li volíem preguntar si amb l'Estat també han tingut alguna interlocució per fer aquest informe. Si han tingut alguna resposta o no, i si pensen també adreçar les recomanacions a l'Estat, que creiem que podrien ser bastant oportunes. Llavors, aquestes dues preguntes serien en relació al marc competencial.

Si entrem en altres aspectes, hem de tenir en compte que els municipis -i això és una implementació que ha fet el Govern de la Generalitat- ha reforçat la protecció civil municipal amb una proposta clara que ha contribuït a la creació de serveis territorials de protecció civil. Crec que això ho coneixen i ha incrementat amb cent nous professionals de protecció civil sobretot, a part de l'increment en protecció civil, de personal de protecció civil, també està apostant molt per la cultura d'autoprotecció.

Llavors, sobre aquests dos aspectes, tant l'increment del personal com el criteri del control de la cultura d'autoprotecció, li volíem preguntar també la valoració que fa sobre els aspectes que està fent la Generalitat en aquesta matèria i l'increment que està fent amb el personal de protecció civil, si tenen alguna consideració o consideren que van en la bona línia.

Si entrem en infraestructures com a línies d'evacuació, que s'han de tenir en compte, hi ha l'R-15, l'R-16 i sobretot la C-12, però es coneix que està el pla de Rodalies en plena execució, s'estan fent obres de millora a tot el nostre país i, per tant, tot això està encaminat a la modernització i implantació de l'ample estàndard del corredor Castelló - Sant Vicenç de Calders, i també, respecte la C-12, hi ha més de 230 milions d'euros que estan en marxa en la transformació progressiva del 2+1 a la carretera, etcètera.

Llavors, no sé si, com que hi ha diverses recomanacions que es fan en l'informe precisament en relació amb aquestes infraestructures, si considera que aquestes infraestructures donen una mica, si les consideren suficients o donen resposta a aquestes recomanacions que fan.

Entrant en l'aspecte de l'ES-Alert, ja ho ha dit algun company, es van fer proves el 27 i 29 d'abril, dues proves que es van fer pel Govern de l'Estat espanyol i amb el subdelegat, i amb aquestes proves actualment s'està a l'espera. Hi ha algunes companyies que ja han fet l'informe, algunes companyies telefòniques que ja han fet l'informe definitiu, però hi ha algunes companyies que encara estan en fase d'informar. I amb aquestes dos simulacres o ES-Alert que s'han fet, no sé si vostès han pogut seguir-lo i també si han tingut algun *feedback*, han tingut alguna notícia o han pogut saber realment com ha anat.

I se m'està acabant el temps. Acabo amb una pregunta simplement de metodologia, en el sentit de si en la metodologia d'elaborar el PAMEN si han entrat a fons en el sentit de veure l'aspecte material del PAMEN o si veuen diferències entre PAMENS depenent del municipi que es tracta o si més o menys tots segueixen el mateix patró. Si han entrat a fons. I després si aquest informe el tenen previst de repetir periòdicament.

I tornar-li a agrair (*Sona el senyal acústic que indica que s'ha exhaurit el temps d'intervenció.*) la presentació d'aquest informe.

Gràcies.

La presidenta

Gràcies, diputat. Ara seria el torn de la síndica per poder també respondre les diferents preguntes que li han plantejat, i aprofito també per dir que després de la intervenció de la síndica finalitza la sessió, que s'aproximin els portaveus per poder també ja tancar l'ordre del dia de la propera sessió.

Així que li donem la paraula a la síndica.

La síndica de greuges (Esther Giménez-Salinas i Colomer)

A veure, hi ha algunes coses específiques de cada grup i algunes amb caràcter general. Vaig primer a les de caràcter general, que més o menys han preguntat.

Gràcies per les seves aportacions, que jo crec que coincideixen bàsicament amb l'informe, així en termes generals. No hi ha ningú que digui..., com fan a vegades, i amb tot el dret, però bàsicament hi ha algunes mancances que es detecten a l'informe i que han estat recollides pels diferents grups.

També els hi haig de dir que nosaltres no ho sabem tot, però sí que és veritat que vam anar a visitar Vandellòs. Jo no l'havia visitat mai, tot sigui dit, no havia estat mai, i vaig sortir bastant impressionada. Jo crec que el més important és conèixer les coses, conèixer la realitat. El que ens van explicar allà hi havia coses que les enteníem, vam anar-hi tot un grup, altres que se'ns escapaven més perquè tenien aquest caràcter tècnic..., que també s'ha posat sobre si es manté o no es manté. Hi ha uns plans que sembla que no està segur que es tanqui el 30 i el 35, com està previst, però això no passa només a Espanya, sinó que, per exemple, a Alemanya algunes de les que han tancat, doncs, s'està pensant en tornar-les a obrir. Per tant..., però això és un altre debat, a nosaltres aquí no ens correspon aquest debat. Tampoc ni jo seria capaç de saber quina resposta podríem donar.

Bàsicament, com hem dit al principi, no estan preparats els PAMENs. Avanço ja a una pregunta final. En principi, les preguntes que fem són totes iguals, per tant no hi ha grans diferències, perquè precisament jo els he llegit al principi que per la zona 1 es demanen determinades coses i per la zona 2 es determinen altres. Per tant, el qüestionari era sobre les preguntes del que es demanava a la zona 1 i el que es demanava a la zona 2. Això avanço una mica el que plantejaven.

Sí que ens ha respost la Generalitat, a la seva pregunta. La resposta que tenim de la Generalitat -li llegeixo, encara que sigui una mica llarga, però també afectarà una mica algunes de les preguntes de la resta de grups.

La Direcció General de Protecció Civil del Departament d'Interior ens respon: "El risc nuclear és competència exclusiva de l'Administració General de l'Estat." Aquí el plantejament del diputat Campuzano és discutible si això podria ser d'una altra forma.

"La Generalitat participa en l'execució en matèria de seguretat nuclear en els termes que siguin acordats als convenis subscrits a aquest efecte i, si s'escau, a les lleis, tal com estableix l'article 132 de l'Estatut d'Autonomia", que també surt en l'informe.

“El PENTA recull les actuacions dels serveis d'emergència de la Generalitat en cas d'una emergència nuclear, la participació de bombers de la Generalitat, de Mossos d'Esquadra, del SEM, del conjunt de la xarxa sanitària de la Direcció General de Protecció Civil, tant els diferents grups d'actuació com els òrgans de coordinació i assessorament en direcció del pla.

“Els avisos a la població a través de les alertes als telèfons mòbils, aquesta actuació és competència de l'Administració General de l'Estat, Ministeri d'Interior, Plataforma d'enviament d'alertes als telèfons mòbils.

“La Generalitat de Catalunya no té competències per donar suport tècnic ni econòmic als municipis.

“Tot i que el risc nuclear no sigui una competència directa, els recursos de la Generalitat estan disponibles per a la resposta a una emergència nuclear a Catalunya en funció dels requeriments de la direcció de la mateixa per part dels òrgans de l'Estat.

“El Centre de Coordinació Operativa de Catalunya, CECAT, pot enviar una alerta a telèfons mòbils en el cas que sigui sol·licitat per part de la direcció de PENTA”. És a dir, en el cas que sigui sol·licitat, si no....

“S'estan reforçant els recursos per donar suport als municipis en matèria de protecció civil, i més concretament amb la creació de serveis territorials de protecció civil.

“La Direcció General d'Indústria a les recomanacions de l'informe no atribueixen cap funció directa al Departament d'Empresa i Treball, només les 12 i 13 tenen incidència directa en l'àmbit tecnològic i de telecomunicacions.”

Això seria amb caràcter general.

El senyor Carles Campuzano, el diputat, és evident que amb una altra competència podríem demanar moltes coses més. He llegit això, jo crec que té de forma més clara la resposta. I vostè ha insistit també en el tema de la feblesa si no hi ha simulacres. Si no hi ha simulacres i no veiem què és el que realment no funciona, doncs, és quasi impossible.

A la diputada, la senyora Eva García, que estava d'acord bàsicament amb el que deia a l'informe, recordar-li el tancament de cinc anys per Ascó, Vandellòs, 35. I, per tant, doncs, no sabem si això es farà o no es farà, o quina línia seguirà.

Al diputat senyor Rafael Villafranca, bàsicament, el que jo veig -ara l'hi responc a vostè, però també ho faria amb caràcter general-, és que en un tema com aquest, tot i que les competències unes són de l'Estat, unes altres són dels municipis, etcètera, és un dels exemples que si hi ha un moment determinat alguna emergència o participen tots en comú o serà impossible. I ho dic per una mica les preguntes que s'han fet.

Clar, a mi em costa molt d'entendre quan llegeixo en un text: "Això no és competència meva", "això és competència de l'altre", i no em puc ni imaginar el que seria una emergència en un moment determinat i que la sortida és: "Això no és competència meva". És que no m'ho vull ni imaginar. I, per tant, com que ho han dit també, però aprofito, jo crec que està bé definir les competències, però en un moment determinat precisament el que és formació, el que són simulacres, el que són les alertes, això no pot ser competència d'un de sol, sinó de col·laboració en comú.

El diputat Andrés García Berrio m'ha preguntat si hi havia resposta del Govern. Li he llegit les respostes que havíem rebut del Govern. Hi ha països a copiar. Jo sempre dic que quan algun país -vostè ha citat a Dinamarca, però n'hi ha d'altres-, que quan hi ha algun país que ho fa bé, per què no podem anar-hi, mirant-ho i intentar fer com ho fa d'alguna determinada forma.

I, finalment, a la intervenció i a les preguntes en concret del diputat Francesc Jesús Becerra, és veritat que el debat..., ni jo seria capaç de fer un debat sobre el poder energètic, entre altres coses perquè no en sabem prou, ni és la nostra funció i hauria de fer-se un altre informe, que a la millor no estaria malament.

Jo, a mesura que els escolto, detecto algunes coses i penso: "Bé, hi hauria a la millor alguna possibilitat". Per què tenim tan poques renovables? Per què ens hem quedat tan retardats? Si ara sembla que determinats països també estan tornant a un altre debat, doncs, a la millor ho podríem fer.

Respecte... crec que ja l'hi he comentat... El model és igual per tots, perquè està precisament definit zona 1, zona 2.

I a la pregunta si ens hem adreçat o no al Govern central, nosaltres no tenim aquesta competència. En tot cas, ho hauríem de fer a través del DP, però és una de les coses que jo m'ho apunto perquè també ho podem fer.

És a dir, nosaltres mateixos podem enviar l'informe i adreçar-nos-hi per veure quina és la situació. Jo en aquests moments, si em pregunten com estan les altres a la resta d'Espanya, jo tampoc sabria ni contestar. Sabem com està Ascó i Vandellòs, però no sabem la resta.

Pel que fa a les infraestructures, no hem rebut encara la resposta en concret. Per tant, ho hem demanat específicament i estem pendent.

No sé si ha quedat alguna... presidenta. Més que res que al principi era molt global i després hi ha hagut algunes en concret, però que també són bastant generals.

Les concretes sobre la matèria, sobre si hauria de fer-se d'una altra manera o no, això és una altra història.

La presidenta

Si us sembla, diputats i diputades, si no teniu cap pregunta ho deixem aquí, i aixequem la sessió.

La sessió s'aixeca a les...